

Bilgisayar Ö?retmenli?i Öz-yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar Ö?retmenli?i Öz-yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17707>

Özet

Bilgisayar Ö?retmenli?i Öz-yeterlilik Ölçe?i, Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE) alan?nda çal??an ö?retmenlerin mesleki yeterlilik ve inançlar?n? de?erlendirmek amac?yla 2005 y?l?nda Buket Akkoyunlu, F?rat Orhan ve Aysun Umay taraf?ndan geli?tirilmif öz bildirim tipi bir ölçektir. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin etkili bir ö?retim ortam? yaratma, s?n?f disiplini sa?lama ve genel pedagojik yeterliklerine yönelik ki?isel öz-yeterlilik alg?lar?n? ölçmeyi hedeflemektedir. Araç, tek boyutlu yap?s?, 12 maddesi ve yüksek iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alpha = 0.93) ile dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlilik, Bilgisayar Ö?retmenli?i, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, E?itim Psikolojisi, Ö?retmen Yeterlili?i, BÖTE.

Yazarlar

Buket Akkoyunlu, F?rat Orhan, Aysun Umay.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bilgisayar ö?retmenlerinin mesleki görevlerini ba?ar?yla yerine getirme kapasitelerine dair inançlar?n?, alana özgü bir çerçevede geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu geli?tirme çal??mas?, genel öz-yeterlilik ölçeklerinin aksine, Bilgisayar Ö?retmenli?i alan?n?n kendine has gerekliliklerini ve zorluklar?n? yans?tan spesifik bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, ö?retmenlerin yalnızca teknik bilgiye sahip olma düzeylerini de?il, aynı zamanda bu bilgiyi s?n?f ortam?nda etkili bir ?ekilde kullanabilme, ö?renci motivasyonunu artırma ve s?n?f disiplinini sa?lama gibi pedagojik yeterliklerine duyduklar? inanc? ölçerek, mesleki geli?im ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine katkı sa?lamay? amaçlamaktadır.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisi'nin merkezi bir kavram? olan **Öz-yeterlilik** yap?s?n? ölçmektedir. Öz-yeterlilik, bireyin belirli bir eylemi veya görevi ba?ar?yla tamamlamak için gerekli becerilere sahip oldu?una dair ki?isel inanc?dır. Bilgisayar Ö?retmenli?i Öz-yeterlilik Ölçe?i, bu yap?yı özellikle ö?retim becerileri, s?n?f yönetimi ve ö?renme ortam? olu?turma ba?lam?nda de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, faktör analizi sonuçlarıyla desteklenmi?tir. Öz-yeterlilik olarak adlandırılan tek faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri **0.67** ile **0.81** arasında de?ilmektedir. Bu yüksek faktör yükleri, maddelerin ölçülmek istenen temel psikolojik yap?y? güçlü bir şekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Özellik olarak, ölçe?in içsel tutarlılık gösteren madde-toplam puan korelasyonları incelenmi?tir. Bu korelasyon değerlerinin **0.69** ile **0.81** arasında de?ti?i tespit edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin aynı yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu ve ölçe?in yap?sal geçerlik kriterlerini karşıladığını doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Bilgisayar Ö?retmenli?i Öz-yeterlilik Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı, **Cronbach Alfa** yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan güvenilirlik analizleri sonucunda katsayı **0.93** olarak bulunmuştur. Psikometrik standartlara göre 0.70 üzerindeki katsayılar kabul edilebilir güvenilirlik düzeyini işaret ederken, 0.93 değeri, ölçe?in mükemmel derecede yüksek bir iç tutarlılığa sahip oldu?unu ve ölçümlerinin son derece güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışmasında uygulanan Faktör Analizi, araçta **tek boyutlu** bir yapı sergiledi?ini göstermi?tir. Bu tek boyut, ölçülen yap?nın bütünü olan "Öz-yeterlilik" olarak tanımlanmıştır ve toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Tek faktörlü yap?nın tüm maddeleri, teorik beklentilerle uyumlu olarak yüksek faktör yükleriyle bu boyuta katkıda bulunmuştur.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Bilgisayar Ö?retmenleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Meslek icra eden öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) alanında görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, her bir maddeye ne sıklıkta katıldıkları veya kendilerini ne kadar yeterli hissettiklerini 5 puanlı bir ölçekte belirtirler. Derecelendirme şu şekildedir: 1: hiçbir zaman, 3: kararsızım, 5: her zaman.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojileri, Öğretmen Yetkinlik Algısı, Cronbach Alfa, Faktör Yüğü, Öğretim Ortamı, Sınıf Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılık E-posta Adresleri: buket@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar: Buket Akkoyunlu)

Yazma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2005 yılında Akkoyunlu, Orhan ve Umay tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı ve telif hakları ile ilgili resmi izinler için sorumlu yazar Buket Akkoyunlu ile iletişime geçilmesi önerilir.

Makalenin orijinal yayını Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde bulunmaktadır. Link: efdergi.hacettepe.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası bu bağlantıdan indirilebilir: bilgisayar-ogretmenligi-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akkoyunlu, B., Orhan, F. ve Umay, A. (2005). Bilgisayar öğretmenleri için "bilgisayar öğretmenliği öz yeterlik ölçeği" geliştirme çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 1-8.

Bilgisayar Öğretmenliği Öz-yeterlilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek tek boyutlu (Öz-yeterlik) bir yapıya sahiptir ve toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin kapsamını gösteren örnek madde:

Etkili bir öğretim ortamı yaratabilmek için sınıf disiplini ile ilgili kurallar geliştirmede kendimi yeterli

hissederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM